

Η Καθαρά Δευτέρα σηματοδοτεί τη λήξη της αποκριάς και την έναρξη της νηστείας. Το ξεκίνημα της Σαρακοστής γιορτάζεται με διάφορα σαρακοστιανά εδέσματα, όπως η παραδοσιακή λαγάνα, η ταραμοσαλάτα και οι ελιές....

Μια χαρακτηριστική λέξη που χρησιμοποιούμε για την Καθαρά Δευτέρα είναι τα Κούλουμα, τα οποία σηματοδοτούν το τέλος της αποκριάς και αναφέρονται στο παραδοσιακό λαϊκό πανηγύρι που στήνεται κάθε χρόνο τέτοια μέρα.

Πήρε την ονομασία της από τους Χριστιανούς, γιατί με την έναρξη της νηστείας «καθαρίζονταν» πνευματικά και σωματικά. Η νηστεία διαρκεί για 40 μέρες, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο.

Η Καθαρά Δευτέρα εορτάζεται 48 ημέρες πριν την Κυριακή της Ανάστασης του Χριστού, το χριστιανικό Πάσχα.

Τι σημαίνει η λέξη "κούλουμα"

Για την προέλευση της λέξης "κούλουμα" αλλά και την καθιέρωση της συγκεκριμένης γιορτής, υπάρχουν διαφορετικές απόψεις.

Μία από τις λανθασμένες ερμηνείες που ακούγονται, είναι εκείνη που λέει ότι τα "κούλουμα" προέρχονται από την λατινική λέξη "CULUMUS", κάτι που δεν μπορεί να ισχύει αφού... δεν υπάρχει τέτοια λέξη στα λατινικά.

Η παραπάνω παρανόηση οφείλεται στην εκδοχή που θέλει τα "κούλουμα" να αποτελούν αναγραμματισμό του λατινικού "CUMULUS" που σημαίνει "σωρός, αφθονία", αλλά και "τελείωμα". Το πιθανότερο λοιπόν, είναι το cumulus να έγινε "κούμουλα" και στη συνέχεια "κούλουμα", με την έννοια ότι την ημέρα καταναλώ νουν όλοι αφθονία νηστίσιμων τροφώ ν και παράλληλα σηματοδοτεί το τελείωμα της Αποκριάς.

Τα τελευταία χρόνια αναφέρεται επίσης ότι η λέξη "κούλουμα", προέρχεται από την αλβανική λέξη KULM ή KOLUM που -υποτίθεται- σημαίνουν "καθαρός" και συνδυάζονται με την Καθαρά Δευτέρα. Στην αλβανική γλώ σσα όμως από τις παραπάνω λέξεις υπάρχει μόνο το kulm και σημαίνει "κορυφή", οπότε δεν γνωρίζουμε πού στηρίζεται αυτή η θεωρία και πόσο βάσιμη μπορεί να είναι.

Σύμφωνα με την δεύτερη πιθανή εκδοχή τώ ρα, η λέξη "κούλουμα", προέκυψε από την λατινική λέξη "COLUMNA", που σημαίνει "κολώ να". Αν και δεν υπάρχουν

στοιχεία για αρχαία προέλευση της γιορτής, η παράδοση λέει ότι οι Αθηναίοι πριν από τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο, γιόρταζαν την Καθαρά Δευτέρα στις πλαγιές του λόφου του Φιλοπάππου όπου έτρωγαν και έπιναν καθισμένοι στους βράχους, μέχρι τη δύση του ηλίου. Αμέσως μετά, οι Ρουμελιώ τες γαλατάδες που ζούσαν στην Αθήνα έστηναν χορό -κυρίως τσάμικο- στους στύλους του Ολυμπίου Διός, στις "κουλώ νες", όπως έλεγαν με την ιδιαίτερη ντοπιολαλιά τους.
Τα κούλουμα, είναι γνωστά και με ορισμένες παραλλαγές της λέξης όπως κουμουλάθες, κούλουμπα, κούμουλες.